

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра публічного управління і проектного менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

09 вересня 2021 року, протокол № 7

Голова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

Т.Є. Рожнова

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

(ОК2 – дисципліна циклу обов'язкових освітніх компонент)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

Київ 2021

Робоча програма дисципліни «Організаційно-правові засади державного управління» циклу обов'язкових освітніх компонент зі спеціальності складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Автор-укладач робочої програми

Є.Г. Карташов, д.держ. упр, професор, завідувач кафедри публічного управління і проектного менеджменту

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 01 від 06 вересня 2021 р.)

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 7 від 09 вересня 2021 р.)

© Карташов Є. Г., 2021 рік

© ДЗВО «УМО», 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 4	Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування	Обов'язкова
	Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин – 120	Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування	Семестр 1-й, 1-й
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції
		6
		Практичні, семінарські
		4
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		110
		Вид контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління» є оволодіння здобувачами базовими знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів організаційно-правових основ публічного управління, а також створення передумов для формування правової культури майбутніх фахівців з державного управління та адміністрування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління» є:

- формування навичок критичного аналізу сучасних підходів організаційно-правового забезпечення функціонування та розвитку публічного управління;

- формування у здобувачів наукового уявлення про сутність публічного управління та адміністрування, зміст його механізму, організаційну структуру, підготовку та прийняття управлінських рішень, апарат державного управління, як систему органів виконавчої влади;

- формування знань щодо розвитку системи публічного управління в державі;

- оволодіння навичками аналізу проблем структурно-організаційної перебудови в умовах реформ системи державного управління в Україні, пошук шляхів оптимізації підсистем публічного управління;

- оволодіння теоретичними знаннями щодо еволюції та сучасного стану державної законодавчої та виконавчої влади в Україні, аналіз взаємодії даних органів;

- засвоєння норм законодавства щодо публічного управління та адміністрування і практику їх застосування;

- сформувати у здобувачів уміння приймати обґрунтовані управлінські рішення з метою досягнення ефективних кінцевих результатів.

Здобувачі вищої освіти мають набути **загальних компетентностей**:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

В процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають набути також певних **спеціальних (фахових) компетентностей**:

СК02. Здатність організувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Програмні результати навчання

РН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління» здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- теоретичні засади організаційно-правового забезпечення публічного управління та адміністрування;

- нормативно-правові акти, що регламентують управлінську діяльність в державі;

- структуру, функції та повноваження діяльності органів державної влади.

вміти:

- аналізувати існуючі та розробляти проекти документів, що визначають пріоритетні напрями розвитку регіону, територіально-адміністративної одиниці, державних органів, установ, організацій, їх структурних підрозділів, застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної (регіональної) політики та законодавчих, нормативних та інших актів;

- розробляти пропозиції (проекти) до регіональних і галузевих програм соціально-економічного розвитку, цільових перспективних програм та комплекси заходів, спрямованих на підвищення ефективності соціально-економічного розвитку, виходячи із існуючих правових нормативних документів, ресурсного забезпечення та механізмів впровадження управлінських рішень;
- розробляти пропозиції щодо удосконалення чинної нормативно-правової бази на основі виявлених ознак її недосконалості за результатами вивчення та аналізу ефективності діючих нормативно-правових документів, існуючої практики регулювання суспільних відносин;
- готувати внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження тощо) щодо виконання завдань державних, регіональних, галузевих (міжгалузевих) програм і проєктів розвитку території чи галузі;
- здійснювати контроль за виконанням заходів щодо реалізації політики у відповідній сфері, регіоні, галузі, виконання законодавчих і підзаконних актів в обумовлені терміни засобами адміністрування;
- організовувати вироблення пропозицій щодо поділу організації на підрозділи, визначення їх взаємовідносин, повноважень, механізмів передачі повноважень на основі чинного законодавства.

3. Програма навчальної дисципліни

Блок 1. Теорія та конституційно-правові основи публічного управління

Тема 1. Основи теорії публічного управління

Поняття публічного управління та еволюція поняття «державне управління». Характерні ознаки та специфічні риси публічного управління. Суспільство, як об'єкт управління в науці публічного управління. Специфіка публічного управління як виду управління. Основні специфічні риси публічного управління.

Поняття принципів публічного управління. Підстави для систематизації принципів публічного управління. Загальносистемні, структурні та спеціалізовані принципи публічного управління.

Поняття методів публічного управління. Види методів публічного управління. Адміністративні методи управління. Економічні методи управління. Правова форма методів публічного управління.

Тема 2. Конституційні засади організації публічного управління в Україні

Конституційно-правові основи публічного управління. Конституція України, як правове джерело державної служби. Конституція України: основні засади організації публічного управління. Поняття, ознаки і зміст конституційного ладу України, його співвідношення з державним ладом у системі державного управління. Основні положення Конституції України про поділ влади.

Поняття, система і види органів державної влади в Україні. Конституційна система органів державної влади України.

Тема 3. Правове регулювання публічного управління.

Зміст і структура правового інституту державного управління. Нормативно-правові акти публічного управління, органів державної влади та їх класифікація.

Предмет і методи правового регулювання публічного (державного) управління.

Зміст законності та верховенства права в управлінні державою. Забезпечення законності та верховенства права в державному управлінні. Відповідальність особи щодо забезпечення законності в державному управлінні. Основні положення Закону України «Про державну службу», як складової правового регулювання публічного управління.

Тема 4. Типологія систем публічного управління в зарубіжних країнах

Форми правління сучасних держав. Форми державного устрою.

Президентський, парламентський та біцефальний (президентський та прем'єрський) типи державного управління.

Форми державного (політичного) режиму в зарубіжних країнах.

Порядок формування і структура парламенту в зарубіжних країнах. Компетенція та порядок роботи парламенту. Правовий статус парламенту. Форми глави держави. Уряд. Способи утворення урядів. Види та структура урядів, їх правовий статус.

Блок 2. Функціональна та організаційна структура публічного управління

Тема 5. Функціональна структура публічного управління

Цілі та функції державного управління: основні поняття та класифікація. Суспільно-політичні, соціальні, духовні, економічні, стратегічні, тактичні та оперативні цілі державного управління.

Поняття функцій державного управління. Управлінські функції органів державної влади. Основні аспекти розмежування функцій державного управління та управлінських функцій державних органів. Класифікація та поняття головних, допоміжних, загальних, специфічних, внутрішніх та зовнішніх функцій державного управління.

Тема 6. Сутнісні характеристики організаційної структури публічного управління

Організаційна структура державного управління: основні поняття. Елементи та зв'язки організаційної структури. Основні вимоги до організаційної структури управління. Класифікація організаційних структур управління. Характеристика різних видів організаційних структур управління.

Напрямки реформування організаційної структури державного управління в Україні. Реформи організаційної структури державного управління в Україні в останні роки. Зарубіжний досвід реформування систем державного управління. Потреба реформування організаційної структури державного управління в Україні.

Тема 7. Підготовка та прийняття рішень, контроль у державному управлінні

Правові, організаційні та організаційно-правові форми управлінської діяльності. Основні стадії управлінського процесу.

Поняття вироблення управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень. Вимоги до управлінських рішень. Чинники, які визначають якість,

результативність і ефективність управлінських рішень.

Контроль у державному управлінні. Принципи, елементи, суб'єкти та об'єкти контролю в державному управлінні. Основні етапи реалізація функцій контролю в державному управлінні. Попередній, або превентивний, поточний, або оперативний, підсумковий контроль у державному управлінні.

Тема 8. Система виконавчої, законодавчої та судової влади в структурі державного управління

Статус і повноваження Президента України. Рада національної безпеки і оборони України. Рівень впливу інституту президента на розвиток держави і суспільства. Верховна Рада України: організація та зміст діяльності. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція. Міністерства в системі органів виконавчої влади в Україні.

Місцева державна адміністрація: основні завдання та правовий статус. Повноваження місцевих державних адміністрацій та їх взаємовідносини з різними гілками влади в Україні. Особливості побудови судової влади в Україні. Система судових органів. Створення дієвої системи державного управління в умовах суспільної перебудови.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових блоків і тем		Кількість годин			
		заочна форма			
		Усього	у тому числі		
л	практ.		с/р		
Блок 1. Теорія та конституційно-правові основи публічного управління					
Тема 1.	Основи теорії публічного управління	15	1		14
Тема 2.	Конституційні засади організації публічного управління в Україні	15	1		14
Тема 3.	Правове регулювання публічного управління	15	1		14
Тема 4.	Типологія систем публічного управління в зарубіжних країнах	15		1	14
Блок 2. Функціональна та організаційна структура публічного управління					
Тема 5.	Функціональна структура публічного управління	15	1	1	13
Тема 6.	Сутнісні характеристики організаційної структури публічного управління	15	1		14
Тема 7.	Підготовка та прийняття рішень, контроль у державному управлінні	15	1	1	13
Тема 8.	Система виконавчої, законодавчої та судової влади в структурі державного управління	15		1	14
Разом		120	6	4	110

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи теорії державного управління	1
2	Конституційні засади організації публічного управління в Україні	1
3	Правове регулювання публічного управління	1
4	Функціональна структура державного управління	1
5	Сутнісні характеристики організаційної структури публічного управління	1
6	Підготовка та прийняття рішень, контроль у державному управлінні	1
	Разом	6

6. Теми та зміст семінарських/практичних занять

Семінарські/практичні заняття мають на меті розвиток вміння працювати з науковою літературою, нормативно-правовою базою, готувати документацію, оволодіти практичними навичками аналізу та підготовки нормативно-правової документації, формулювати та відстоювати свою позицію, брати активну участь у дискусії.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типологія систем державного управління в зарубіжних країнах 1. Форми правління сучасних держав. 2. Президентський, парламентський та біцефальний тип державного управління. 3. Форми державного (політичного) режиму в зарубіжних країнах. 4. Організаційна структура державного управління в Україні та світі, особливості її функціонування та реформування на основі попереднього досвіду та сучасних суспільно-політичних перетворень	1
2	Функціональна структура публічного управління 1. Цілі та функції державного управління: основні поняття та класифікація. Суспільно-політичні, соціальні, духовні, економічні, стратегічні, тактичні та оперативні цілі державного управління. 2. Поняття функцій державного управління. Управлінські функції органів державної влади. 3. Основні аспекти розмежування функцій державного управління та управлінських функцій державних органів. 4. Класифікація та поняття головних, допоміжних, загальних, специфічних, внутрішніх та зовнішніх функцій державного управління.	1
3	Підготовка та прийняття рішень, контроль у державному управлінні 1. Поняття вироблення управлінського рішення. 2. Класифікація управлінських рішень. 3. Вимоги до управлінських рішень. 4. Чинники, які визначають якість, результативність і ефективність управлінських рішень.	1

4	Система виконавчої, законодавчої та судової влади в структурі державного управління 1. Статус і повноваження Президента України. Рада національної безпеки і оборони України. Рівень впливу інституту президента на розвиток держави і суспільства. 2. Верховна Рада України: організація та зміст діяльності. 3. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція. Міністерства в системі органів виконавчої влади в Україні. 4. Місцева державна адміністрація: основні завдання та правовий статус. Повноваження місцевих державних адміністрацій та їх взаємовідносини з різними гілками влади в Україні. 5. Особливості побудови судової влади в Україні. Система судових органів. 6. Створення дієвої системи державного управління в умовах суспільної перебудови.	4
	Разом	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи теорії державного управління	14
2	Тема 2. Конституційні засади організації державного управління в Україні	14
3	Тема 3. Правове регулювання державного управління.	14
4	Тема 4. Типологія систем державного управління в зарубіжних країнах	14
5	Тема 5. Функціональна структура державного управління	13
6	Тема 6. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління	14
7	Тема 7. Підготовка та прийняття рішень, контроль у державному управлінні	13
8	Тема 8. Система виконавчої, законодавчої та судової влади в структурі державного управління	14
	Разом	110

Завдання для самостійної роботи здобувачів

Рекомендації для самостійного опрацювання літератури та нормативно-правових актів

Провідною вимогою до вивчення навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади публічного управління» є формування навичок щодо самостійної роботи з матеріалами трьох основних видів:

1). з науковими публікаціями на предмет виявлення в них структур категоріальної природи (понятійного апарату, категоріальних схем, систем організаційно-правових категорій, принципів та механізмів), які дозволяють оволодіти теоретичними засадами щодо розвитку сфери публічного управління;

2). з науково-дослідними матеріалами щодо їх узагальнення та інтерпретації з наступним виявом сучасного стану та проблематики загальної для даної науки методології, а також їх аналізу;

3). з нормативно-правовими актами України та зарубіжних країн, вивчення та

узагальнення яких дозволить сформувати організаційне та правове підґрунтя забезпечення функціонування та розвитку системи публічного управління України.

**Питання поточного контролю
з навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади публічного
управління»**

1. Поняття публічного управління та еволюція поняття «державне управління». Характерні ознаки та специфічні риси публічного управління.
2. Суспільство, як об'єкт управління в науці публічного управління. Специфіка публічного управління як виду управління.
3. Поняття принципів публічного управління та їх систематизація.
4. Поняття методів та видів публічного управління.
5. Конституційно-правові основи публічного управління.
6. Поняття, ознаки і зміст конституційного ладу України, його співвідношення з державним ладом у системі державного управління. Основні положення Конституції України про поділ влади.
7. Поняття, система і види органів державної влади в Україні. Конституційна система органів державної влади України.
8. Зміст і структура правового інституту державного управління.
9. Нормативно-правові акти публічного управління, органів державної влади та їх класифікація. Предмет і методи правового регулювання публічного (державного) управління.
10. Зміст законності та верховенства права в управлінні державою. Забезпечення законності та верховенства права в державному управлінні. Відповідальність особи щодо забезпечення законності в державному управлінні.
11. Основні положення Закону України «Про державну службу», як складової правового регулювання публічного управління.
12. Форми правління сучасних держав. Форми державного устрою.
13. Форми державного (політичного) режиму в зарубіжних країнах.
14. Цілі та функції державного управління: основні поняття та класифікація.
15. Управлінські функції органів державної влади. Основні аспекти розмежування функцій державного управління та управлінських функцій державних органів.
16. Класифікація та поняття головних, допоміжних, загальних, специфічних, внутрішніх та зовнішніх функцій державного управління.
17. Організаційна структура державного управління: основні поняття, елементи, зв'язки.
18. Основні вимоги до організаційної структури управління. Класифікація організаційних структур управління.
19. Напрямки реформування організаційної структури державного управління в Україні.
20. Реформи організаційної структури державного управління в Україні в останні роки.
21. Зарубіжний досвід реформування систем державного управління.
22. Правові, організаційні та організаційно-правові форми управлінської діяльності. Основні стадії управлінського процесу.

23. Поняття вироблення управлінського рішення. Класифікація управлінських рішень.
24. Контроль у державному управлінні. Принципи, елементи, суб'єкти та об'єкти контролю в державному управлінні.
25. Основні етапи реалізація функцій контролю в державному управлінні.
26. Статус і повноваження Президента України. Рівень впливу інституту президента на розвиток держави і суспільства.
27. Рада національної безпеки і оборони України.
28. Верховна Рада України: організація та зміст діяльності.
29. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція.
30. Міністерства в системі органів виконавчої влади в Україні.
31. Місцева державна адміністрація: основні завдання та правовий статус.
32. Повноваження місцевих державних адміністрацій та їх взаємовідносини з різними гілками влади в Україні.
33. Особливості побудови судової влади в Україні. Система судових органів.
34. Створення дієвої системи державного управління в умовах суспільної перебудови.

8. Методи навчання

Дисципліна передбачає навчання із застосуванням наступних методів: історичного – для розкриття еволюційних особливостей розвитку суспільних, природничих, державних та правових феноменів; пояснювально-ілюстративного (інформаційно-рецептивного) при проведенні лекцій, ознайомленні з навчальною, методичною літературою; репродуктивного – на практичних заняттях при застосуванні вивченого на основі зразка або правила (інтерактивні вправи, практичні завдання, форми самоконтролю); проблемного викладу – на лекційних заняттях для розкриття системи доказів, порівняння точок зору, застосування різних підходів; частково-пошуковий (евристичний) – при організації активного пошуку рішення висунутих в процесі навчання пізнавальних завдань, що дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на практичних заняттях; дослідницький – передбачає виконання завдань з елементами самостійного дослідницького процесу (постановка завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес рішення завдання).

9. Методи контролю

Поточний контроль, який здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів вищої світи під час перевірки активності протягом аудиторних занять (усне чи письмове опитування), виконання теоретичних та практичних завдань, тестування, інтерактивної бесіди, ситуаційних завдань.

Підсумковий контроль – залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль та самостійна робота								Іспит	Всього
Блок 1				Блок 2					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8		
7	7	8	8	7	7	8	8	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна

1. Белова Л.О., Карамишев Д.В., Набока Л.В. Реалізація державної соціальної політики сталого розвитку регіону органами публічної влади України: монографія / за заг. ред. д.держ.упр., проф. Д.В. Карамишева, к.держ.упр., доц Л.В. Набоки. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2016. 296 с.

2. Деміхов О.І., Дегтярьова І.О. Розвиток організаційно-правових засад застосування цифрових технологій у сфері громадського здоров'я. *Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України*. Вип. 1/2020. С.80-87.

3. Діденко Н.Г. Вплив сучасної парадигми публічного управління на вироблення та прийняття управлінських рішень. *Вісник післядипломної освіти*: зб. наук. праць. Серія «Соціальні та поведінкові науки», Публічне управління. 2020. Вип. 13(22). С. 139–152.

4. Діденко Н.Г. Проблеми та перспективи розвитку державного управління в умовах реформування: колективна монографія / Заг. ред. Чечель А.О., Хлобистов Є.В., Шлезак Міхал. Маріуполь-Бельско-Бяла (Польща): Вища школа економіки та гуманітаристики, 2020. Розділ 4.6. С.297-328.

5. Діденко Н.Г. Публічне управління у сфері зайнятості в Україні у контексті євроінтеграції: проблеми, ефективність, інноваційність, результативність: колективна

монографія / за наук. ред. д. держ. упр. Р. В. Войтович та К. В. Дубич. Київ, 2020. Розділ III. С. 151-176, С. 188-212.

6. Діденко Н. Г., Глагович М. В. Повноваження Кабінету міністрів України, функції та відповідальність. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. Вип. 7. С. 91- 97.

7. Євсюкова О. В. Методологічні основи моделювання нормативно-правових важелів надання публічних послуг в умовах розбудови сервісно-орієнтованої держави. *Вісник Академії митної служби України*. Серія Державне управління». Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2017. № 2. С. 35 – 40.

8. Карташов Є. Г. Децентралізаційна реформа в Україні у контексті європейської інтеграції: монографія. Київ : Освіта України, 2018. 250 с.

9. Карташов Є. Г. Децентралізація влади, освіти та перспективи розвитку регіональних стратегій (на прикладі Київської області, України, та Мазовецького воєводства, Польща). *Теорія і методика управління освітою*. 2017. № 1(19). URL : http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v1_17/%D0%9A%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%88%D0%BE%D0%B2.PDF

10. Карташов Є. Г. Правове регулювання управління міськими агломераціями в Україні. *Муниципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості* : збірник тез доповідей. К.: 2019. С. 155-158.

11. Мануїлова К. В. Традиція децентралізації публічної влади України: від розпізнавання до конструювання : монографія. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 332 с.

12. Мельник Т. О. Дегтярьова І. О. Спеціальні компетентності фахівців, які здійснюють інформаційно-аналітичне забезпечення публічного управління регіональним розвитком. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 18. С. 72–77

13. Подольчака Н. Ю., Пушака Я. Я., Ворона П. В. Публічне адміністрування та економічна безпека в умовах європейської інтеграції: монографія / За заг. ред. Н. Ю. Подольчака, Я. Я. Пушака та П. В. Ворони. Львів: Ліга-Прес, 2017. 272 с.

14. Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні: монографія / [Т. Е. Василевська, І. Г. Сурай, О. І. Васильєва та ін.] / за заг. ред. Т. Е. Василевської. Київ: НАДУ, 2018. 256 с.

15. Решеvecь І. В. Політико-адміністративний менеджмент в умовах державотворення : дис. ... канд. юрид. наук: 25.00.01 – Теорія та історія державного управління. Харків, 2018. 215 с.

16. Префекти. Уроки Франції для України (інфографіка). URL : http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/02/Infografika_Prefekti-uroki-Frantsiyi-dlya-Ukrayini.pdf.

17. Тищенко І. Г., Писаренко В. П. Організаційно-правові засади діяльності місцевих органів влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 19. С. 87–93. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.19.87

Підручники та посібники

1. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні : навч. посіб. : у 2 ч. Науково-прикладні аспекти. Ч. 2. Київ: ВПЦ АМУ, 2010. 296 с

2. Битяк Ю. П., Гаращук В. М. Адміністративне право. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2013. 656 с.

3. Бібліографія публічного управління та адміністрування: навчально-

методичний посібник / за наук. ред. д. держ. упр. Р.В. Войтович та П.В. Ворони. Київ, 2018. 474 с.

4. Діденко Н.Г. Методологія вироблення та прийняття управлінських рішень: навчальний посібник. Київ, 2019. 134 с.

5. Дубич К.В. Актуальні проблеми державного управління соціальними послугами: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: ІПК ДСЗУ, 2019. 412 с.

6. Кадрове забезпечення органів місцевої влади у сфері надання публічних послуг: навч. посіб. / [авт. кол.: О. І. Васильєва, Н. В. Васильєва, О. С. Ігнатенко та ін.] ; за заг. ред. О. І. Васильєвої, Н. В. Васильєвої, О. С. Ігнатенка. Київ: НАДУ, 2018. 253 с.

7. Карташов Є.Г. Проектний підхід в публічному управлінні : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2018. 302 с.

8. Карташов Є.Г., Євдокимов В. В., Драган І.О., Дацій О.І. та ін. Державне та регіональне управління : підручник /; за заг. ред. Є. Г. Карташова. Київ : Освіта України, 2019. 248 с.

9. Мальчин Ю.М. Історія місцевого самоврядування України: навч. посіб. для слухачів Університетів «третього віку» / Автори-укладачі, Чумак В.А. / Під заг.ред. Спунбер Д., Горбового А.Ю., Халецької А.А.; Вид. 3-тє. К.: АМУ, 2017. 88 с.

10. Основи публічного управління та антикорупційна діяльність: навчальний посібник / Карташов Є. Г., Миколаєць А. П., Антонов А. В., Драган І. О., Дацій Н. В. та ін. Київ : Освіта України, 2020. 308 с.

11. Риндюк В.І. Нормотворча діяльність: навч. посіб. М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Електрон. текстові дані. Київ : КНЕУ, 2016. 106 с.

12. Телешун С.О. Публічна політика: навч. посіб. / авт. кол.: С.В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін.; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. *Офіційний веб-портал парламенту України*. URL: rada.gov.ua/

2. Верховна Рада України. *Офіційний веб-портал парламенту України*. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

3. Громадська мережа публічного права та адміністрації UPLAN. Планувати, щоб не злидарювати. Правила бюджетування для ОТГ. URL: <https://uplan.org.ua/analytics/planuvaty-aby-ne-zlydariuvaty-pravyla-biudzhetyvannia-dlia-oth>

4. Кабінет Міністрів України URL: www.kmu.gov.ua.

5. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: http://www.president.gov.ua.

6. Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. Боротьба з корупцією. URL: <https://www.kmu.-gov.ua/diyalnist/reformi/verhovenstvo-prava-ta-borotba-z-korupciyeyu/borotba-z-korupciyeyu>

7. Офіційний веб-сайт Національного агентства України з питань державної служби. URL: www.nads.gov.ua.

8. Урядовий портал. *Реформа децентралізації*. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>

Адреси електронних бібліотек:

1. <http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова
2. <http://w.w.w.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. Горького
3. <http://w.w.w.nbu.gov.ua/> Бібліотека ім. В. Вернадського
4. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича, КНУ
5. <http://lib.misto.kiev.ua> Київська міська бібліотека
6. <http://w.w.w.biblioteka.org.ua> Українська електронна бібліотека
7. <http://lib.iitta.gov.ua> Електронна бібліотека НАПН України